Ankenævnet for Forsikring

Den 31. maj 2017 blev i sag nr. 89670:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

LB Forsikring A/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har tegnet indboforsikring hos LB Forsikring A/S. Hun klager over, at selskabet har afvist at yde dækning for indbogenstande, der er blevet beskadiget af skimmelsvamp.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at beskadigelse af indbogenstande som følge af skimmelsvamp ikke er en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed i henhold til indboforsikringen, og at skimmelvæksten ikke er en følgeskade efter en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed. Selskabet har endvidere henvist til, at klageren ikke har iagttaget sin tabsbegrænsningspligt, idet hun konstaterede og anmeldte opfugtede vægge i sin bolig 2–3 uger, før hun anmeldte, at der var kommet skimmelsvamp på blandt andet hendes tøj.

Klageren har i klageskema af 25/7 2015 anført:

> "**Sagsfremstilling**
> 18. marts: Vandskade opdages pga. fugt i bolig, samt at strømmen gik.
> Herefter kontaktes:
> Varmeværkets akuttelefon. Varmeværket sørger for reparation af varmtvandsrør beliggende under jorden i haven. Husforsikringen - [husforsikringsselskabet]: De anerkender vandskaden og har sat reparation af hele boligen i gang samt genhusning. Dette er fortsat undervejs.
> Indboforsikring - Lærerstandens brandforsikring: De nægter at tage sig af indbo, da de henviser til paragraf 11, der siger at for at rense indbo for skimmelsvamp, skal jeg have både hus - og indboforsikring hos dem.

Dette klager jeg over, da det ikke har været muligt for mig, at tegne husforsikringen hos Lærerstandens Brandforsikring. Årsagen er, at min bolig er en del af et bofællesskab ([ejerforening]). Betingelsen for at boligerne i [ejerforeningen] kunne tegne en husforsikring hos [husforsikringsselskabet] var, at samtlige … boliger i fællesskabet tegnede forsikring hos [husforsikringsselskabet].
Det skal desuden nævnes, at jeg har udviklet astma pga vandskaden og derfor er særlig sensitiv overfor skimmelsvampene. Jeg behandles på i øjeblikket på … hospital.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg vil gerne opnå, at de sørger for og betaler udgiften til at rense mit indbo for skimmelsvamp."

Selskabet har i brev af 4/8 2016 til nævnet bl.a. anført:

"**Sagsfremstilling**
Den 18. marts 2016 modtog vi en anmeldelse fra vores medlem, hvoraf det fremgik, at der var sket brud på en brugsvandsledning. Vand derfra var sevet ind i lejligheden og op til 1,25 meter op ad gipsvæggene. Samme dag kontaktede vores medlem os telefonisk med ønske om genhusning. Skadeafdelingen henviste hende til bygningsforsikringen.

Den 4. april 2016 kontaktede vores medlem skadeafdelingen og bad om dækning for afrensning af skimmelsvamp på indbogenstande. Skadeafdelingen afviste dækning herfor med henvisning til vilkårenes punkt 11.
…
Argumentation
Vores medlem har klaget til Ankenævnet over, at vi har afvist dækning for afrensning af indbo, der er blevet ramt af skimmelsvamp efter en vandskade på bygningen, hvori vores medlems ejerlejlighed er beliggende.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at selve vandskaden er dækket af bygningsforsikringen, der har henvist vores medlem til os vedrørende skimmelafrensningen.

Indbogenstandene er ikke blevet vandskadede, men er alene efterfølgende blevet ramt af skimmelsvamp. Indboet er blevet sendt til afrensning af bygningsforsikringsselskabet.

Selve årsagen til vandskaden og den deraf afledte følgeskade i form af skimmelsvamp på vores medlems indbogenstande er ikke en dækningsberettiget skade på vores medlems indboforsikring, da der er tale om en bygningsskade. Fordi årsagen ikke i sig selv er dækningsberettiget på indboforsikringen, kan vi som følge heraf heller ikke tilbyde at yde dækning for følgeskaden.

Vores medlem hæfter sig ved, at det fremgår af vilkårene, at husejere med en husforsikring i LB Forsikring kan få dækket følgeskader fra bygningsskaden på indboforsikringen. Dette fremgår af vilkårenes punkt 11. Dette er korrekt. For at opnå denne dækning er det imidlertid et krav, at man har husforsikringen i LB Forsikring. Dette fremgår direkte af vilkårenes punkt 11.1. Vi har således udvidet vores dækning, således at medlemmer der tillige har en husforsikring, vil kunne opnå forsikringsdækning for følgeskader af en dækningsberettiget bygningsskade, hvis skaden er dækket på en husforsikring tegnet hos os. Bevæggrunden herfor har været, at når vi har både hus- og indboforsikring hos os selv, har vi mulighed for at sørge for, at der bliver iværksat skadeforebyggende tiltag og sker udbedring hurtigt, således at vores udgifter til følgeskader bliver minimeret.

I den konkrete sag har vores medlem ikke en husforsikring tegnet i LB Forsikring. Som følge heraf opfylder vores medlem ikke den vilkårsmæssige betingelse for at opnå dækning for følgeskaden. Vores medlem påberåber sig, at vi ikke har rådgivet hende behørigt om konsekvensen ved ikke at have indbo- og husforsikring i samme forsikringsselskab og at hun derfor skal have dækning for følgeskaderne.

Vores medlem tegnede indboforsikringen i 1980. På daværende tidspunkt eksisterede denne udvidelse af dækningen ikke i vores vilkår. Vi har således ikke på indtegningstidspunktet haft nogen mulighed for at rådgive hende om dette, da vi ikke havde dækningen. I de følgende år har vi flere gange ændret vores produkt og har løbende sendt varslingsbreve til vores medlemmer, hvori vi har redegjort for de ændringer, der er blevet foretaget i vilkårene.

Det fremgår samtidig af oplysningerne i sagen, at vores medlems lejlighed er en ejerlejlighed. Vi tegner ikke forsikring for sådanne. Såfremt vores medlem således ønsker at samle sin bygningsforsikring og indboforsikring samme sted, kan dette desværre ikke ske hos os. Samtidig mener vi, at vi ikke har overtrådt vores rådgivningsforpligtelse - både fordi vi ikke havde dækningen på tegningstidspunktet og løbende har orienteret om ændringer i produktet, men tillige fordi vi ikke er bekendt med, at bygningsforsikringsselskabet i den konkrete sag skulle have en tilsvarende dækning. Vi har således ikke handlet ansvarspådragende i forbindelse med rådgivning af vores medlem.

På baggrund af ovenstående er det fortsat vores vurdering, at der ikke er tale om et dækningsberettiget forhold over den tegnede indboforsikring, idet der er tale om en følgeskade, dækket af bygningsforsikringen i andet selskab. Vi fastholder derfor i det hele vores afgørelse og afventer nævnets stillingtagen."

Selskabet har i brev af 26/8 2016 til nævnet tilføjet:

"For fuldstændighedens skyld finder vi herudover anledning til at bemærke, at vores medlem ikke iagttog sin tabsbegrænsningspligt.

Vores medlem anmeldte den 18. marts 2016, at gipsvægge i hendes hus var blevet opfugtede, hvorfor hun ønskede genhusning. Først et par uger senere, den 4. april 2016, blev hendes indbo ramt af skimmelsvamp, hvorefter hun også ønskede dækning til afrensning heraf. Det er vores opfattelse, at vores medlem, for at iagttage sin tabsbegrænsningspligt, burde have sikret sit indbo, før dette blev ramt af skimmelsvamp.

Herudover må vi dog i det hele fastholde vores tidligere indlæg. Skimmelsvamp er ikke dækningsberettigende i sig selv, ligesom den i dette tilfælde ikke er opstået som følge af en dækningsberettigende skade på policen."

Klageren har i mail af 14/9 2016 til nævnet hertil bemærket:

"Lærerstandens Brandforsikrings beskrivelse af forløbet i forbindelse med, at mit indbo blev ramt af skimmelsvamp er ikke korrekt.

Den 18. marts blev vandskaden opdaget, da vandindtrængning i min bolig havde sluttet strømmen. Straks kontaktede jeg Varmeværket i … I løbet af få timer lukkede Varmeværket for indtrængen af vand i min bolig. Skadeservicefirmaet … blev samme dag hidkaldt og opsatte en affugter m.m.. Dette for at beskrive min reaktion.

Den 18. marts 2016 kontaktede jeg Lærerstandens Brandforsikring, om genhusning i forbindelse med, at gipsvægge i mit hus var blevet opfugtede pga. en vandskade.
Efter uoverensstemmelse mellem min husforsikring i [husforsikringsselskabet] og min forsikring i Lærerstandens Brandforsikring om genhusningspligten landede sagen hos [husforsikringsselskabet]. I forbindelse med denne uoverensstemmelse blev jeg kastebold. Ved telefonisk kontakt til det ene forsikringsselskab henvistes til det andet selskab og vice versa.

I brevet fra Lærerstandens Brandforsikring dateret 26. august 2016 står der, *'først et uger senere, den 4. april 2016, blev hendes indbo ramt af skimmelsvamp'* og *'vores medlem ……. burde have sikret sit indbo, for det blev ramt af skimmelsvamp'*.

Mit indbo blev ikke pludselig *'ramt af skimmelsvamp'*!
Det har senere vist sig ved testning for skimmelsvamp foretaget af [skimmelfirma], at der på bagsiden af gipsvæggene var skimmelsvamp, samt at indeklimaet indeholdt kraftigt forhøjet indhold af diverse svampe. Dette kan dokumenteres via rapporter leveret af [skimmelfirmaet]. Skimmelsvamp opstår ikke pludseligt i løbet af 14 dage!
Igennem 9 måneder havde jeg lidt af tør hoste, hvilket kan dokumenteres af læge … . Senere har diverse lægeundersøgelser vist, at jeg havde/har udviklet astma. …

På hvilken måde skulle jeg have kunnet sikret mit indbo?
Det virker grotesk at Lærerstandens Brandforsikring, nu pludselig i forbindelse med indeværende sag, skriver om *'en tabsbegrænsningspligt'*. Jeg stiller mig uforstående over for på hvilken måde, jeg kunne have sikret mit indbo mod skimmelsvamp? Skimmelsvampene var eksisterende i indemiljøet, da skaden blev opdaget. Jeg havde selvfølgelig handlet, hvis jeg havde vist, at min bolig/mit indbo var ramt af skimmelsvamp, og hvis jeg havde kunnet tolke årsagen til min voldsomme hoste. Desuden viste min bolig ingen tegn på vandindtrængen fx lugtgener, problemer med gulvene og synlig skimmelsvamp."

Selskabet har i brev af 29/9 2016 til nævnet hertil bemærket:

"Vores medlem oplyser nu, at hun havde fysiske gener efter skimmelsvamp op til 9 måneder før den konstaterede vandskade. Da det må have formodningen i mod sig, at det anmeldte brud på en vandledning kan have været til stede så længe før den faktiske konstatering - særligt i en rækkehusbebyggelse. Det findes således ikke sandsynligt, at det samlede skimmelangreb har årsag i den konstaterede vandskade.

Vi må herefter fastholde, at vi ikke kan tilbyde dækning for den anmeldte skade, der ikke er dækningsberettigende i henhold til den tegnede forsikring. Herudover finder vi anledning til at gøre gældende, at vores medlem ikke iagttog sin tabsbegrænsningspligt derved, at hun undlod at sikre sit indbo i forbindelse med konstateringen af vandskaden. Det er ikke korrekt, når vores medlem skriver, at skimmelsvamp ikke kan udvikle sig på 14 dage. Skimmelsvamp udvikler sig straks forholdende er til det, hvorfor man skal sikre sine genstande umiddelbart i forbindelse med en konstateret vandskade."

Efterfølgende er klageren og selskabet fremkommet med yderligere bemærkninger i mail af 21/10 2016, brev af 7/11 2016, og mail af 18/11 2016 til nævnet.

Nævnets sekretariat bad ved mail af 14/12 2016 klageren indsende bilag for husforsikringsselskabets sagsbehandling. Et uddrag af husforsikringsselskabets materiale gengives i det følgende.

Af skadeservicefirmaets udaterede rapport fremgår bl.a.:

Skadedato	15-03-2016
Skadebeskrivelse	Defekt rør i installations skab. Der er vand under gulve og opfugtede gipsvægge Kunden taler om at det har stået på over længere tid.
DIVERSE	
Besked	rapport er opdateret med løsøre: Nedpakning, hjemtagelse, finde løsøre frem samt levering til genhusningslejlighed. Materialer, flyttekasser, sagsbehandling, projektledelse, kørsel. Tilbagelevering af løsøre til genhusningslejlighed. Efter følgende vil FT selv sørge for at levering til egen lejlighed. Da FT gerne selv vil vaske tøjet og rengøre løsøre. (har dd talt med FT som oplyser at hun vil have sine ting leveret i genhusningslejligheden.) Tilbage levering er uden udpakning samt ophængning. Opbevaring er ikke med i prisen og vil blive faktureret efter regning.

Af skadeservicefirmaets udaterede fugtrapport til bygningsforsikringsselskabet fremgår bl.a.:

"Vedr. Fugtundersøgelse [i klagers lejlighed]

Efter den 18-3-2016 at have foretaget en fugtundersøgelse på ovenstående adresse blev følgende observeret.

Årsag:
Udstrømning fra rør i installationsskab

[foto]

Omfang:
Der er opfugtet gipsvægge flere steder i boligen.
…
Målinger og visuelt:
Gipsvægge markeret med blå er opfugtede fra gulv og 1 til 1½ meter op.
Vægge af beton er ikke opfugtede, men det antages at vand ikke kan suge op i disse vægge. Der er ved måling konstateret at der står blankt vand under gulv ved værelse 2.
Ud fra opfugtning i vægge antages det at der står blankt vand under dampspærre i område markeret rød på plantegning. Muligvis også i et større område.

Konklusion, det kan anbefales:
At genhuse beboer og tømme bolig for indbo.
At fjerne gulv i hele huset.
At skære opfugtede gips væg.
At skimmelsanere alle blotlagte konstruktioner.
At udtørre alle blotlagte konstruktioner ved mekanisk affugtning.
…

Skimmel:
…
Der er ikke foretaget målinger for eventuel skimmelvækst. Der kan dog ikke visuelt konstateres nogen form for vækst.
…
Opdatering 18-4-2016

[plantegning]

Der er dags dato foretaget måling for at undersøge om vandskaden i [klagers lejlighed] har bredt sig til [naboens lejlighed]. [Vi] har tirsdag d. 4. april konstateret opfugtede gipsvægge i område markeret med rød på plantegning i [naboens lejlighed].

Ved måling kunne det konstateres at der ikke var forhøjet fugtniveau under gulvene i målepunkt 1 & 2. (nærmest [klagers lejlighed]) Der er også foretaget måling i bunden af alle indvendige vægge i [naboens lejlighed] og disse var ikke længere opfugtede.

Konklusion:
Derfor konstateres det at vandskaden i [klagers lejlighed] ikke har bredt sig til [naboens lejlighed].
Da [naboen] fortæller, at der ikke er vandtab på hverken brugsvand eller vand til varmeforsyning, kan det anbefales at undersøge om der er utæthed i forbindelse afløb for køkkenvask. [Naboen] er oplyst om dette og vil kigge på den i eftermiddag."

Skimmelfirma har i rapport nr. …-1 af 4/4 2016 vedrørende såvel klagerens lejlighed som nabolejligheden bl.a. anført:

"Efter aftale har vi den 29. marts 2016 analyseret seks indleverede prøver fra ovennævnte ejendomme med henblik på at påvise eventuelle mikrobiologiske indeklimaproblemer, som fx skimmel- og bakterieangreb.
...
Konklusion
På gipspladen i teknikskabet i [nabolejligheden] og på væggen i teknikskabet i [klagers lejlighed], hvorfra hhv. overfladeprøve P.1 og P.2 er udtaget, er der høj kimbelastning af skimmelsporer, ligesom der forekommer arter, som kan være sundhedsskadelige. Der er to dominerende arter i hver prøve, hvilket tyder på, at de gror på prøvestederne. Der skal derfor formentlig foretages en skimmelsanering, der kan fjerne forekomsten af skimmelvækst og årsagen til denne.

På bagsiden af gipspladen i gangen i [klagers lejlighed], hvorfra materialeprøve P.5 er udtaget, er der massiv skimmelvækst med mange sporer af den sundhedsskadelige art, *Stachybotrys chartarum*. Der skal derfor formentlig foretages en skimmelsanering, der kan fjerne forekomsten af skimmelvækst og årsagen til denne.
På gipspladen i soveværelset mod stuen i [klagers lejlighed], hvorfra materialeprøve P.6 er udtaget, kunne der ikke påvises skimmelvækst, men der var mange aflejrede sporer, som tyder på vækst lige i nærheden. Der skal derfor også her formentlig foretages en skimmelsanering. Først bør der dog udtagets yderligere prøver, for at kortlægge skimmelvækstens udbredelse.
…
I gangen i [klagers lejlighed], hvorfra luftprøve P.4 er udtaget, er kimfaldet højt, og der er fundet to dominerende arter, dvs. at der er tegn på skimmelvækst i rummet. Det er derfor

nødvendigt at foretage yderligere mikrobiologiske undersøgelser, evt. ved oplukning af konstruktioner, der kan kortlægge skimmelvækstens placering og udbredelse.

I soveværelset i [klagers lejlighed], hvorfra luftprøve P.3 er udtaget, er kimfaldet relativt højt, men under det kritiske niveau og uden dominerende arter, så prøven kan ikke påvise skimmelvækst i rummet, kun en vis påvirkning med sporer fra støv. Der bør udtages yderligere prøver for at konstatere om der kunne være vækst, evt. skjult i konstruktionerne."

Af skimmelfirmaets rapport nr. …-2 af 13/5 2016 vedrørende nabolejligheden fremgår bl.a.:

"Efter aftale har vi den 3. og 9. maj 2016 besigtiget ovennævnte rækkehus med henblik på at opspore eventuelle skimmelvækst, som følge af tidligere vandskade fra fjernvarmrør.
…
Undersøgelsen koncentrerede sig om stueetagens område mod tidligere vandskade fra [klagers lejlighed].

Baggrund for undersøgelsen
Efter vandskade fra fjernvarmerør er der i [klagers lejlighed] foretaget affugtning og afrensning efter skimmelangreb, se evt. rapport …-3.

I forbindelse med vandskaden i [klagers lejlighed] er der i indvendige gipsvægge i [nabolejligheden] målt forhøjet fugtværdier. Fugtmålinger er foretaget af anden rådgiver og fugtniveauer er tilsyneladende aftaget i forbindelse med affugtning i [nabolejlighed].

Formål med undersøgelsen
At måle fugtniveauer i tilgængelige konstruktioner for at finde evt. sammenhæng med vandskade i [klagers lejlighed].

At udtage prøver for at påvises skimmelangreb, finde omfang og finde fugtkilde til evt. skimmelsvamp.
…
Konklusion
Der er fundet vækst af skimmelsvamp på gipsplader bag ved køkkenskab, bag ved klædeskab mod stue og i gipsvæg mod børneværelse. Vi vurderer, at omfanget er minimum 3-4 kvadratmeter med inficeret gipsplader. Der er desuden fundet vækst af skimmelsvamp, som kan være sundhedsskadelige, og som er velkendte vandskadesvampe.
…
Årsagen til skimmelvæksten skyldes formentlig fugt fra rørskade til fjernvarme. Vi vurderer, at sammenfald i målt fugt i gipsvægge og efterfølgende affugtning i [klagers lejlighed] påviser sammenhængen. Det skal også bemærkes, at der ikke er fundet tegn på andre sandsynlige fugtkilder.

Vi formoder, at fugtsammenhængen vil kunne påvises i forbindelse med reparation og omfangsbestemmelse. Det er dog vores første vurdering, at varmt fugtholdig luft fra [klagers lejlighed] er ført under gulv, langs ledningsføring til mellemrum i gipsvægge. I selve vægkonstruktionen er der sket en kondensering med efterfølgende skimmelvækst som følgeskade."

8. 89670

Af skimmelfirmaets rapport nr. …-3 af 13/5 2016 vedrørende klagerens lejlighed fremgår bl.a.:

> "Efter aftale har vi den 3. maj 2016 genbesigtiget ovennævnte rækkehus med henblik på at godkende udført skimmelsanering af gulv og vægge.
>
> [foto]
>
> Årsagen til tidligere skimmelangreb skyldes vandskade fra fjernvarmerør og formodes derfor at være elimineret.
>
> [Vi] har ikke tidligere besigtiget rækkehuset eller skadesområdet.
>
> Fugtskadens omfang, reparationsanvisning og metodevalg er udført af anden rådgiver. Afrensning er foretaget af skadeservicefirmaet … .
>
> Kontrollen af indeklimareparationen koncentrerede sig om blotlagt betongulv og gipsvægge i skadesområdet.
> …
> **Konklusion**
> Der er på stedet fundet synlige vækst af skimmelsvamp på gipsplader ved badeværelse og omkring dørkarme (herunder træ bagved dørkarm). Der er en del støvophobninger, som viser, at der ikke er foretaget en grundig rengøring i de afrenset områder.
>
> De udtagne kontrolprøver viser begge vækst af skimmelsvamp.
>
> Reparationen er ikke udført tilfredsstillende og der skal foretages nedtagning af dørkarme, afrensning af karmtræ, fjernelse af inficeret gipsplader (og rester), ny desinficering (evt. med tørdamp) og efterfølgende grundig rengøring."

Selskabet har til materialet fra husforsikringsselskabet i brev af 9/1 2017 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Skaden er opstået som følge af et defekt rør i et installationsskab, der har medført vand under gulve og opfugtede gipsvægge.
> …
> For at der er dækning over den tegnede indboforsikring kræves det, at der er tale om en dækningsberettiget årsag. I den konkrete sag er skadeårsagen udstrømning af væsker, hvilket er reguleret i vilkårenes punkt 9. Vi beder i den forbindelse nævnet bemærke, at vores vilkår er formuleret således, at dækningen hedder 'Udstrømning af væsker (vandskade)'. Det betyder, at der i den konkrete sag alene er tale om dækning af skade på de forsikrede ting, hvor der er sket skade som følge af vandskade. For at vores medlem således kan opnå dækning over den tegnede indboforsikring, skal der være tale om skade, der kan henføres til en vandskade.
> …
> Der foreligger ingen oplysninger hverken fra vores medlems side eller via det nu fremsendte materiale fra bygningsforsikringen, der dokumenterer, at der er årsagssammenhæng mellem den opståede skimmelsvamp og opfugtningen af vægge og gulve. Vi henleder endvidere nævnets opmærksomhed på, at vores medlem ifølge hendes egne oplysninger havde fysiske gener efter skimmelsvamp allerede forud for konstateringen af skimmelsvampen, idet hun i skrivelse af 14. september 2016 oplyser, at hun igennem 9

måneder har lidt af tør hoste og har fået konstateret astma, hvilket kan dokumenteres via egen læge og hospitalet. Dette betyder således, at hun allerede i januar 2016 har oplevet gener fra skimmelsvamp, hvilket understøtter den manglende årsagssammenhæng.

Sådan som sagen ligger oplyst, er det vores vurdering, at der ikke er årsagssammenhæng mellem den konstaterede skimmelsvamp og den udstrømning af væsker, der er konstateret fra det defekte rør i installationsskabet. Da det er et krav i henhold til vilkårene, at der skal være tale om følger efter en vandskade og der ikke foreligger bevis for, at dette er tilfældet, fastholder vi således fortsat, at der ikke er dækning over den tegnede indboforsikring.

Vi er bekendt med, at der foreligger en kendelse med nummer 87.959 vedrørende en lignende problemstilling, men finder, at kendelsen ikke kan danne præcedens for den konkrete sag, da der i kendelsen forelå konkret dokumentation for, at der var årsagssammenhæng mellem skimmelsvampen og den skete udstrømning af væsker. Dette er ikke tilfældet i den aktuelle sag, hvor der allerede har været helbredsmæssige gener flere måneder forud for konstatering af vandskaden. Der var således allerede skimmelsporer i vores medlems hjem forud for skadens opståen og der er ikke grundlag for at konkludere, at udstrømningen fra det defekte rør selvstændigt har medført en dækningsberettigende skade på vores medlems indbo. Vi mener derimod, at den kendelse med nummer 82.501, som der henvises til i kendelse 87.959, i højere grad ligner denne sag, da der i den pågældende sag var et utæt gulvafløb og ikke påvist en årsagssammenhæng mellem de skimmelinficerede genstande og utætheden. Nævnet lagde således i 82.501 vægt på, at det ikke var påvist, at opfugtningen fra det utætte afløb havde medført skader på løsøre/indbo.

Da vi ikke finder det sandsynliggjort, at der er årsagssammenhæng mellem udstrømningen og skimmelsvampen kan vi derfor ikke tilbyde at dække en skimmelafrensning af vores medlems indbo."

Klageren har i mail af 30/1 2017 til nævnet heroverfor bemærket:

"**Sammenhænge mellem vandskade, opfugtningen af gipsvægge og skimmelangreb**
LB skriver: 'Der er ikke påvist årsagssammenhænge mellem opfugtningen og skimmelangrebet '.
Det fremgår af vedhæftede rapport …-2 fra [skimmelfirma], at der er sammenhænge mellem vandskaden, opfugtningen af gipsvægge og skimmelangrebet, se side 8: *'Vi vurderer, at sammenfald i målt fugt i gipsvægge og efterfølgende affugtning i [klagers lejlighed] påviser sammenhængen. Det skal også bemærkes, at der ikke er fundet tegn på andre sandsynlige fugtkilder.*'
Det fremgår desuden af vedhæftede indeklimarapport …-1 s. 5-8, at samme skimmelarter er fundet i kimfaldsprøver (fra fri luft) og på de opfugtede gipsplader nemlig Penicillium chrysogeneum. Denne art dominerende i de udtagne prøver, hvilket er tegn på vækst på stedet eller i nærheden (se rapport). at det er samme art tyder på, at der er samme kilde, og [skimmelfirmaet] har som sagt ikke fundet andre sandsynlige kilder. Der er således klare, faglige tegn på årsagssammenhængen.
Det bemærkes, at prøveudtagning var d. 29. marts 2016, hvor der var foretaget punktvis oplukning af konstruktionen i teknikskab placeret i gangen og i værelse mod stue. Igen, som vist i rapport …-2, kan skaderne henføres til vandskade. De ovennævnte rapporter dokumenterer, at der var skimmelsvamp uagtet LB's brev af 9. januar 2017: *'Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at der ikke kunne konstateres nogen form for væks*t'.

Skaden opstod i et fjernvarmerør uden for lejligheden
Ifølge brev fra LB har de opfattet skadens årsag, som et defekt rør i et installationsskab. Jeg skal bemærke, at dette må være en misforståelse fra LB's side. Skaden opstod i et fjernvarmerør uden for [klagers lejlighed], hvorefter vandet er sevet ind langs rørets yderside. Vandindsivningen standsede, da [varmeværket] tætnede utætheden i røret udenfor, standsede vandskaden.

Datoen for skadens opståen er ukendt
Idet årsagen er vand fra et sivende fjernvarmerør, kan datoen for skadens opståen naturligvis ikke fastlægges med sikkerhed. At der er observeret udstrømning 12. marts 2016 viser ikke, at der ikke også er sket indsivning tidligere. Det er vel ikke ualmindeligt i sager om skjult skimmelvækst, at der går måneder, inden væksten opdages, og årsagen afdækkes. LB's bekymringer vedr. gener ifm. skimmelangrebet; at generne evt. skulle være startet inden nogen herunder LB, vidste besked om skaden, finder jeg derfor ikke saglig."

Selskabet har i brev af 9/2 2017 til nævner hertil bl.a. bemærket:

"Ad sammenhæng mellem vandskade, opfugtning af gipsvægge og skimmel
Vores medlem har vedhæftet to mikrobiologiske rapporter fra [skimmelfirma]. Vi skal i den forbindelse henvise til, at vores forsikringssted er [klagers lejlighed].

Rapporten med nummer …-2 vedrører [klagers nabos lejlighed] og henviser til, at der, jf. rapport …-3, har været en vandskade og er foretaget skimmelsanering i [klagers lejlighed]. Undersøgelsen er foretaget for at se, om der var sammenhæng med skaden i [klagers lejlighed]. Rapporten viser, at årsagen 'formentlig er fugt fra rørskade til fjernvarme'. Der er ikke fundet tegn på andre sandsynlige fugtkilder, hvorfor [skimmelfirmaet] vurderer, at der kan være sammenhæng til fugt i gipsvægge og efterfølgende affugtning i [klagers lejlighed]. Vi hæfter os endvidere ved, at det er [skimmelfirmaets] første vurdering, at varm fugtholdig luft fra [klagers lejlighed] er ført under gulvet, langs ledningsføring til mellemrum i gipsvægge, hvorved der er sket en kondensering i selve gipsvæggene. Denne rapport viser således, at skimmelen ikke er opstået på grund af vand, men derimod på grund af varm luft og kondensering i forbindelse med affugtning i [klagers lejlighed].
…
Vi er ikke uenige med vores medlem i, at der var konstateret skimmelvækst. Vi er dog uenige i, at denne kan henføres til skaden, da der ifølge vores vurdering er tale om allerede forudbestående skimmel kombineret med mangelfuldt udført reetablering/rengøring efter skaden – herunder har affugtningen medført skimmelsvamp – jf. rapport med nummer …-2 vedrørende [naboens lejlighed], da der har dannet sig kondens på grund af varme luftstrømme.

Dette ændrer dog ikke på, at der er udarbejdet en rapport af [skadeservicefirma] på baggrund af en undersøgelse udført den 18. marts 2016, der direkte angiver, at der ikke var synlig forekomst af skimmel. Denne rapport ligger tidsmæssigt tættere på skaden end de rapporter, som vores medlem har indsendt. Herudover er der ikke påvist skimmel på vores medlems indbogenstande i umiddelbar forlængelse af skaden.

Vi finder det fortsat ikke påvist ud fra de undersøgelser, der er foretaget, at der er sammenhæng mellem vandskaden og den skimmelsvamp, som vores medlem ønsker dækning for. …
Herudover kan den skimmel, der nu er konstateret, i henhold til de fremsendte rapporter relateres til dårligt udført rengøring/reetablering efter skaden. Det mener vi er et forhold mellem vores medlem og bygningsforsikringen og dermed ikke et forhold, der kan henfø-

res til indboforsikringens dækning, der alene dækker vandskader. Der har således ikke været vandskade på vores medlems indbo, hvilket er en betingelse i henhold til vilkårenes punkt 9.

Ad årsagen til vandet
Vores medlem henviser til, at vi har misforstået, hvordan skaden er opstået. Vi henholder os alene til fakta i sagen, hvoraf det fremgår af Fugtrapporten fra [skadeservicefirma], at årsagen til skaderne på bygningen er 'udstrømning fra rør i installationsskab'. Uanset årsagen ændrer dette ikke på, at vi fortsat ikke finder det sandsynliggjort, at der er årsagssammenhæng.

Ad datoen for skadens opståen
... Det er vores vurdering, at såfremt vandskaden havde affødt skimmelsvamp på vores medlems indbogenstande, ville der i forbindelse med udarbejdelsen af ovennævnte fugtundersøgelse have været synlige tegn på skimmelsvamp, da skimmel er hurtigt voksende, såfremt den bliver udsat for vand/fugt."

Klageren har i mail af 4/4 2017 til nævner hertil anført:

"Jeg har allerede gjort opmærksom på, at tidspunktet for skadens opståen er uvis (se brevet af 30. januar 2017). Hvornår skimmelsporerne har nået et omfang, der er generende, eller hvornår flygtige organiske forbindelser (VOC'er) har været generende, er ligeledes uvist.
Jeg bemærker, at den dominerende art fundet på de vandskadede gipsplader også er fundet på mine møbler. Dette peger på en klar sammenhæng.
Jeg må præcisere, at indboet ikke har været direkte vandpåvirket, men at jeg ønsker afrensning for de luftbårne skimmelsporer, som er fundet på indboet i forbindelse med sagen"

Selskabet har i mail af 6/4 2017 til nævnet bemærket:

"Da vi nu kan konstatere, at vores medlem er enig med os i, at tidspunktet for skadens opståen er uvis og at der dermed ikke er godtgjort en årsagssammenhæng mellem den konstaterede utæthed og skimmelsvampesporerne i luften, mener vi sagen er klar til forelæggelse for nævnet."

Klageren har i mail af 11/4 2017 til nævnet hertil kommenteret:

"Lærerstandens har igen vist sig ude af stand til at drage logiske slutninger. Jeg har dermed ikke yderligere at indvende"

Af forsikringsbetingelserne (33-4) fremgår bl.a.:

"**9. UDSTRØMNING AF VÆSKER (VANDSKADE)**
- del af Indbo Basis

1. Forsikringen dækker disse skader:

Forsikringen dækker skade på forsikrede ting som følge af:
a. Vand, olie, kølevæske, damp eller lignende der pludseligt og tilfældigt strømmer ud fra installationer, vandsenge, akvarier eller andre beholdere med et rumindhold på

20 liter eller derover. Nedløbsrør og tagrender betragtes ikke som installationer eller beholdere. Hvis skaden stammer fra skjulte* vand-, varme- eller afløbsrør i bygningen, dækkes også langsom udsivning

b. Frostsprængninger i lokaler som sikrede disponerer over, når årsagen er tilfældig svigtende varmeforsyning.

…

"Ordliste

*: Skjulte rør: Er rør i vægge, mure eller under gulve, og rør gemt i kanaler, krybekældre, skunktrum eller lignende bygningssige lukkede rum.

11. VANDSKADE
- del af Indbo Basis

1. Forsikringen dækker disse skader:

Forsikringen dækker skade på lejeres forsikrede ting som følge af at:

a. Nedbør eller smeltevand trænger gennem utætheder i bygningen
b. Vand siver ud fra røranlæg uden for lokaler, der er omfattet af sikredes lejemål

Forsikringen dækker skade på husejers forsikrede ting, da husejere sidestilles med lejere, når de har en dækningsberettiget skade på en husforsikring i LB Forsikring.

2. Forsikringen dækker ikke disse skader:

…

e. Skade, hvor sikrede har undladt at begrænse skaden på indboet."

Nævnet udtaler:

Klageren konstaterede og anmeldte den 18/3 2016 en vandskade i sin ejerlejlighed og fremsatte i den anledning blandt andet krav om genhusning. Selskabet henviste hende til at søge dækning hos bygningsforsikringen. Bygningsforsikringen, der ikke er tegnet i det indklagede selskab, har efterfølgende dækket omkostningerne i forbindelse med bygningsskaden og genhusningen. Det fremgår om bygningsskaden, at fugt blandt andet var suget op i gipsvægge fra gulv til 1–1½ meters højde, og at der stod blankt vand under visse gulve.

Den 4/4 2016 anmeldte klageren til det indklagede selskab, at indbogenstande var blevet beskadiget af skimmelsvamp.

I sagen er der uoverensstemmende oplysninger om årsagen til vandskaden. Nævnet lægger i overensstemmelse med det anførte i den udaterede fugtrapport til bygningsforsikringsselskabet til grund, at årsagen til vandskaden er udstrømmende vand fra en

utæthed i et rør ved en stophane i et installationsskab placeret inde i klagerens lejlighed mellem badet og det ene værelse. Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at vandskaden skyldes en utæthed i et fjernvarmerør uden for klagerens lejlighed, jf. herved det som klageren har anført i mail af 30/1 2017 til nævnet.

Indledningsvist bemærker nævnet, at skader på indbo mv. som følge af skimmelsvamp i henhold til indboforsikringen ikke er en selvstændigt dækningsberettigende skadeårsag. Sådanne skader kan dog efter omstændighederne være dækkede som følgeskader af en i øvrigt dækningsberettigende skade.

Det følger af forsikringsbetingelsernes punkt 9, at forsikringen dækker skade på de forsikrede ting som følge af, at blandt andet vand pludseligt og tilfældigt strømmer ud af installationer. I overensstemmelse med, hvad nævnet tidligere i blandt andet i kendelse nr. 87.959 har antaget, er det nævnets opfattelse, at hvis der er sket skader på indbogenstande som følge af skimmelsvamp, er det afgørende for dækningsspørgsmålet, om hovedårsagen til beskadigelsen er den pludselige og tilfældige vandudstrømning. Det er dog ikke et nødvendigt krav, at det udstrømmende vand har været i direkte kontakt med indbogenstandene.

Selskabet har over for nævnet i brev af 9/1 2017 blandt andet anført, at klageren efter eget udsagn i op til 9 måneder forud for skaden havde symptomer på gener fra skimmelsvamp, hvorfor det må lægges til grund, at indboet var beskadiget forud for den anmeldte vandskade. Endvidere har selskabet i brev af 9/2 2017 blandt anført, at der er fremlagt to mikrobiologiske rapporter i bygningssagen fra skimmelanalysefirmaet om henholdsvis klagerens nabos lejlighed og klagerens lejlighed, der begge er dateret den 13/5 2017. Selskabet har herved blandt andet bemærket: "Rapporten med nummer …-2, vedrører [klagers nabos lejlighed] og henviser til, at der, jf. rapport nummer …-3, har været en vandskade og er foretaget skimmelsanering i [klagers lejlighed]. Undersøgelsen er foretaget for at se, om der var sammenhæng med skaden i [klagers lejlighed]. Rapporten viser, at årsagen 'formentlig er fugt fra rørskade til fjernvarme'. Der er ikke fundet tegn på andre sandsynlige fugtkilder, hvorfor [skimmelanalysefirmaet] vurderer, at der kan være sammenhæng til fugt i gipsvægge og efterfølgende affugtning i [klagers

lejlighed]. Vi hæfter os endvidere ved, at det er [skimmelfirmaets] første vurdering, at varm fugtholdig luft fra [klagers lejlighed] er ført under gulvet, langs ledningsføring til mellemrum i gipsvægge, hvorved der er sket en kondensering i selve gipsvæggene. Denne rapport viser således, at skimmelen ikke er opstået på grund af vand, men derimod på grund af varm luft og kondensering i forbindelse med affugtning i [klagers lejlighed].

…

Vi er ikke uenige med vores medlem i, at der var konstateret skimmelvækst. Vi er dog uenige i, at denne kan henføres til skaden, da der ifølge vores vurdering er tale om allerede forudbestående skimmel kombineret med mangelfuldt udført reetablering/rengøring efter skaden – herunder har affugtningen medført skimmelsvamp – jf. rapport med nummer …-2 vedrørende [naboens lejlighed], da der har dannet sig kondens på grund af varme luftstrømme. Dette ændrer dog ikke på, at der er udarbejdet en rapport af [skadeservicefirma] på baggrund af en undersøgelse udført den 18. marts 2016, der direkte angiver, at der ikke var synlig forekomst af skimmel. Denne rapport ligger tidsmæssigt tættere på skaden end de rapporter, som vores medlem har indsendt. Herudover er der ikke påvist skimmel på vores medlems indbogenstande i umiddelbar forlængelse af skaden. Vi finder det fortsat ikke påvist ud fra de undersøgelser, der er foretaget, at der er sammenhæng mellem vandskaden og den skimmelsvamp, som vores medlem ønsker dækning for. … Herudover kan den skimmel, der nu er konstateret, i henhold til de fremsendte rapporter relateres til dårligt udført rengøring/reetablering efter skaden. Det mener vi er et forhold mellem vores medlem og bygningsforsikringen og dermed ikke et forhold, der kan henføres til indboforsikringens dækning, der alene dækker vandskader. Der har således ikke været vandskade på vores medlems indbo, hvilket er en betingelse i henhold til vilkårenes punkt 9".

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren har godtgjort, at skaderne på indbogenstandene som følge af skimmelsvamp er en følge af den anmeldte vandskade.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af skadeservicefirmaets rapport fremgår, at der blev konstateret massiv opfugtning af indervægge og blankt vand under gulvene i området omkring det installationsskab, hvor rørbruddet var konstateret, og at skimmel-

analysefirmaet i sin rapport 4/4 2016 konkluderede, at der var massiv skimmelvækst og tegn på, at der groede skimmel flere steder i klagerens lejlighed. Nævnet finder det - uden oplysninger om andre fugtkilder – ikke godtgjort af selskabet, at indbogenstandene forud for skaden skulle være beskadigede af skimmelsvamp. I en situation som den foreliggende, hvor der er tidsmæssig sammenhæng mellem vandskaden og skimmelsvampefundet, finder nævnet, at det havde været hensigtsmæssigt, om selskabet havde indhentet oplysninger om, hvorvidt der var sammenhæng mellem svampeangrebet og bygningsskaden.

Dette resultat stemmer også overens med, at skaderne efter det oplyste først blev konstateret efter rørbruddet. Det anførte af selskabet om, at det i rapporterne af 13/5 2016 er konkluderet, at der ikke var foretaget tilfredsstillende skimmelsanering efter vandskaden, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til et andet resultat, da selskabet efter nævnets opfattelse ikke har bevist, at disse fejl er hovedårsagen til skaderne. Nævnet bemærker i denne forbindelse, at klagerens indbo må formodes at være flyttet kort tid efter skaden, da gulvene i lejligheden blev brudt op.

At klageren er blevet diagnosticeret med astma og har haft symptomer herpå også inden rørbruddet, finder nævnet heller ikke godtgør, at hovedårsagen til skimmelsvampeskaderne på indboet kan henføres til andre forhold.

Nævnet finder, at selskabet ikke har bevist, at klageren ved grov uagtsomhed har overtrådt sin tabsbegrænsningspligt ved først at anmelde indboskaden 2 - 3 uger efter rørbruddet, jf. forsikringsaftalelovens § 52. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at rørbruddet hurtigt blev anmeldt til husforsikringen, som iværksatte skadebegrænsende foranstaltninger ved et skadeservicefirma, og at der ifølge klageren gik noget tid, hvor husejerforsikringsselskabet og det indklagede selskab drøftede, hvem der skulle stå for genhusningen af klageren.

16. 89670

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, LB Forsikring A/S, skal anerkende, at indbogenstandene, der er blevet beskadiget af skimmelsvamp, er en dækningsberettigende følge af den anmeldte vandskade og skal opgøre og udbetale erstatning i henhold til indboforsikringens bestemmelser herom. Erstatningen skal forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Marianne Højgaard Pedersen
formand